

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ราชการส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น การใช้อำนาจการปกครองประเทศไทยในยุคแรกๆ ใช้หลักการรวมอำนาจการปกครองไว้กับส่วนกลางเป็นหลักเพราะเหตุว่าเมื่อแรกตั้งชาตินั้นมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเด็ดขาดในการปกครอง เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติ ประกอบทั้งกับอาณาเขตของประเทศที่กว้างขวาง ประเทศยังไม่เจริญก้าวหน้า พลเมืองมีจำนวนไม่มากนัก จึงย่อมเป็นการสะดวกและเหมาะสมที่จะรวมอำนาจปกครองไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศแต่เพียงแห่งเดียว ทั้งนี้เพื่อเอกภาพของชาติและ ประสิทธิภาพในการบริหาร ในระยะต่อมาเมื่อประเทศมีพลเมืองจำนวนมากขึ้นเป็นเงาตามตัวรัฐบาลจึงมีวิธีแบ่งอำนาจการปกครอง โดยการจัดตั้งหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ไปประจำอยู่ใน ส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด อำเภอ ตำบล พร้อมทั้งแบ่งสรรอำนาจหน้าที่ให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับไปปฏิบัติในฐานะเป็นตัวแทน (Agents) ของรัฐบาลกลาง เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2526 : 3)

ต่อมาเมื่อประเทศมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น การคมนาคมสะดวกขึ้น ท้องถิ่นของประทศเจริญขึ้น และประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะรับผิดชอบภารกิจในการปกครองตนเอง ประกอบกับสถานการณ์ในด้านต่างๆ ของโลกและของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสเรียกร้องประชาธิปไตยเพิ่มสูงขึ้นอันเป็นผลกระทบต่อบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานของรัฐจะต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนไป จึงได้แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครองขึ้น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมอง การปกครองท้องถิ่นของตนเอง โดยที่รัฐ ได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นไปจัดทำ การบริการสาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตามกำลังความสามารถ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของแต่ละ

ท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และถือเป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลกลางอีกด้วย โดยการกำหนดให้องค์กรท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นองค์กรนิติบุคคลต่างจากรัฐบาลกลาง มีงบประมาณเป็นของตนเอง มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นของตนเองและมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ (Autonomy) ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ (โกวิทย์ พวงงาม. 2550 : 26)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 68 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากที่กล่าวมาแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลยังถูกกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16

กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยมีจุดประสงค์ เพื่อให้การบริหารงานของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอกะลาสินธุ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านการท่องเที่ยว
3. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
4. ด้านเศรษฐกิจ
5. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

จากข้อกำหนดดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอกะลาสินธุ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) ได้กำหนดโครงการไว้หลายโครงการ เพื่อปฏิบัติตามแผนงานดังกล่าว (องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง. 2552 : 6-21)

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งหวังได้ว่า ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่จะนำไปเป็นทางเลือกในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน

สมมุติฐานการศึกษา

1. การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้วางแผนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านการท่องเที่ยว
- 1.3 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.4 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.5 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 1.6 ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านตำบล โนนสว่าง จำนวน 14 หมู่บ้าน รวม 140 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่ เดือน 1 กันยายน - 30 กันยายน 2553

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

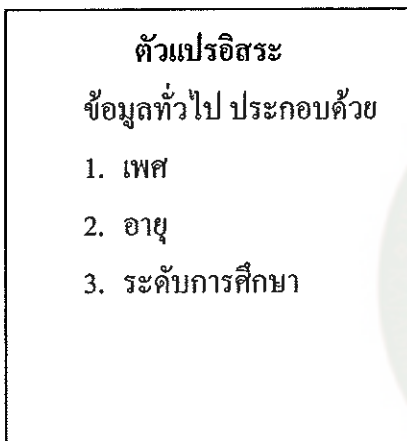
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

- 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา
- 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอ เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ได้แก่
 - 4.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - 4.2.2 ด้านการท่องเที่ยว
 - 4.2.3 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 4.2.4 ด้านเศรษฐกิจ
 - 4.2.5 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - 4.2.6 ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

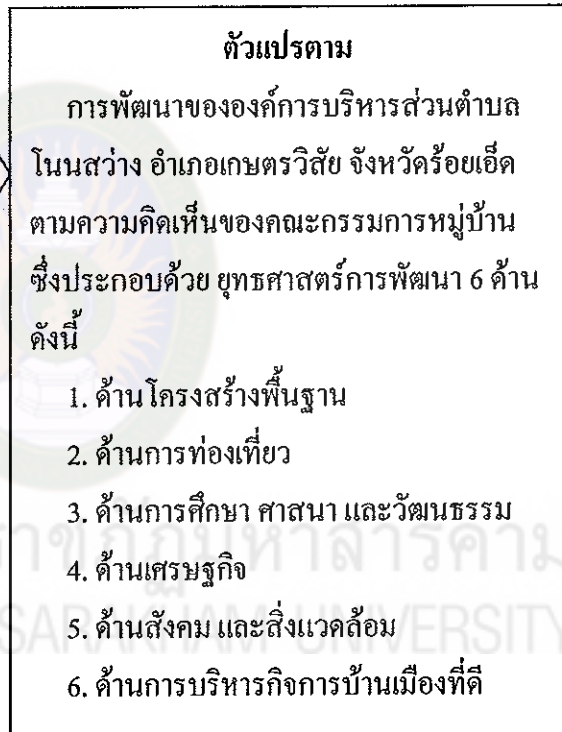
กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษากรอบแนวคิด ผู้ศึกษาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน มุ่งศึกษาด้านพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

ตัวแปรตาม (Dependent variables)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอ เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกที่เกิดจากการรับรู้ ความรู้สึก ความเชื่อต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจแสดงออกมาในรูปแบบของการพูด การเขียนก็ได้ ความคิดเห็นของแต่ละคนอาจแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันก็ได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานในการ แสดงออกของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้ ประสบการณ์ การได้รับข้อมูลข่าวสาร บทบาทหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาคั้งนี้หมายถึงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง คณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลัก ที่รับผิดชอบในการพิจารณา ในการจัดทำแผนบูรณาการจัดแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานใน หมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการวางแผนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

การวางแผน หมายถึง เทคนิคการมองล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเป็นการพยากรณ์ การปฏิบัติงานในอนาคตว่าต้องทำอะไร ทำเมื่อไหร่ ที่ไหน เพื่อให้งานสำเร็จตามความประสงค์ เพื่อบรรเทาความเครียดในการใช้สมองน้อยลงในการปฏิบัติงาน

แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การวางแผนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ใช้ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การพัฒนาด้าน กายภาพเกี่ยวกับสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับการสร้าง พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทาง โบราณสถาน ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เป็นที่รู้จักทั่วไปของ นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การส่งเสริมสืบสานจารีตประเพณีศาสนาและวัฒนธรรม การพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับกิจกรรม / โครงการด้านการประกอบอาชีพ การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชน และรวมถึง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การพัฒนาเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความน่าอยู่ และมีความยั่งยืน

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป